

ДОКЛАД

ОТ ИЗСЛЕДВАНЕ, ПРОВЕДЕНО ОТ ОБЛАСТНИТЕ ИНФОРМАЦИОННИ ЦЕНТРОВЕ

ПО КАМПАНИЯ „НАУЧЕНИ УРОЦИ“

I. Обща информация

Кампанията „Научени уроци“ се проведе по инициатива на Централния информационен и координационен офис в администрацията на Министерски съвет (дирекция „Информация и системи за управление на средствата от Европейския съюз“) и се реализира с помощта на мрежата от 27 Областни информационни центъра за популяризиране на кохезионната политика на Европейския съюз в България.

II. Цел

Целта на кампанията „Научени уроци“ е да се идентифицират основните „критични места“, които срещат бенефициентите при изпълнението на проекти, финансирани със средства от Европейския съюз чрез оперативните програми.

III. Времеви и териториален обхват

Изследването се проведе в периода юли-септември 2013 г. на територията на цялата страна.

IV. Методология

Изследването се основава на специално разработена за целта анкетна карта, която бенефициентите да попълнят. Анкетната карта включва общо 13 въпроса, 12 от които са със затворени въпроси, а 13-тият предоставя възможност за отворен отговор.

То няма представителен характер, тъй като е проведено на доброволен принцип сред желаещите бенефициенти.

Анкетната карта беше изпратена от Централния информационен и координационен офис (ЦИКО) към всички 27 Областни информационни центрове (ОИЦ) в страната. Те от своя страна имаха задача да идентифицират бенефициентите по програмите на територията на своята област. ОИЦ имаха свобода да избират

начина на популяризиране на кампанията, както и най-подходящия начин за достигане до бенефициентите (лично, по електронна поща, в рамките на конкретно събитие и др.).

Всички попълнени анкетни карти бяха сканирани и изпратени до ЦИКО, който обработи получените данни.

V. Резултати

1. Обхват

В изследването се включиха общо **1153 бенефициенти**, което представлява общо 23% от всички, съгласно данни от Информационната система за управление и наблюдение (ИСУН) на средствата от ЕС в България. Голяма част от реципиентите не изразиха желание да се включат в проучването, поради следните причини, обобщени като откази от мрежата от ОИЦ:

- Скептицизъм по отношение на това, че една анкетна карта или изразяване на мнение по този въпрос може да доведе до реална промяна на ситуацията;
- Недоверие към възможността институциите да променят правила, които самите те са създали;
- Участие в редица проучвания на различни институции (в това число и изследвания на Управляващите органи).

2. Обобщени данни от изследването:

Териториалното разпределение на всички получени анкетни карти по области, както и съотношението спрямо всички бенефициенти от съответната област¹, е следното:

№	Област	Получени анкетни карти (брой)	Регистрирани бенефициенти в областта (брой)	Покритие на изследването (процент)
1.	Благоевград	27	152	17,76
2.	Бургас	59	164	35,98
3.	Варна	44	354	12,43

¹ Според данни от ИСУН

4.	Велико Търново	54	129	41,86
5.	Видин	29	49	59,18
6.	Враца	55	105	52,38
7.	Габрово	51	101	50,49
8.	Добрич	29	76	38,16
9.	Кърджали	55	78	70,51
10.	Кюстендил	87	71	122,54 ²
11.	Ловеч	52	71	73,24
12.	Монтана	36	81	44,44
13.	Пазарджик	21	108	19,44
14.	Перник	18	76	23,68
15.	Плевен	67	133	50,38
16.	Пловдив	31	395	7,85
17.	Разград	52	52	100
18.	Русе	36	158	22,79
19.	Силистра	37	48	77,08
20.	Сливен	51	80	63,75
21.	Смолян	19	85	22,35
22.	София	72	1609	4,47
23.	Стара Загора	45	153	29,41
24.	Търговище	20	59	33,9
25.	Хасково	6	83	7,23
26.	Шумен	66	96	68,75

² Данните надминават 100%, защото някои от бенефициентите, които изпълняват проекти по различни програми, са попълвали повече от една анкетна карта.

27.	Ямбол	34	76	44,74
-----	-------	----	----	-------

Горепосочените данни показват следното:

- Най-активни са били бенефициентите в Кюстендил (122,54%) и Разград (100%). В диапазона между 70-80% активност са областите Кърджали, Ловеч и Силистра. В следващата десетка, т.е. между 60-70% попадат Сливен и Шумен. Оттук можем да направим заключението, че бенефициентите в по-малките населени места са по-склонни да откликват на подобен род инициативи.
- В дъното на тази своеобразна класация по активност са София-град и София-Област (4,47%), Хасково (7,23%) и Пловдив (7,85%).
- Най-активни от големите областни центрове са били в Плевен (50,38%), следвани от Бургас (35,98%). Стара Загора и Русе са в диапазона между 20-30%, а Варна – 12,43%.

Според региона за планиране:

Северозападен район за планиране – според данните от изследването, бенефициентите в този район са едни от най-активните – четири от петте области (Видин - 59,18%, Враца - 52,38%, Плевен - 50,38% и Ловеч - 73,24%) са с резултат над 50%. Изключение от това заключение е само област Монтана (44,44%).

Северен централен район за планиране – според данните от изследването, най-активни са бенефициентите в област Разград (100%), следвана от област Силистра (77,08%) и област Габрово (50,49%), където резултатите са над 50%. Активността в област Велико Търново (41,86%) и област Русе (22,79%) е под 50%.

Североизточен район – тук данните показват, че бенефициентите от област Шумен (68,75%) са най-активни с резултат над 50%. Резултатите в областите Добрич (38,16%), Търговище (33,9%) и Варна (12,43%) са под 50%.

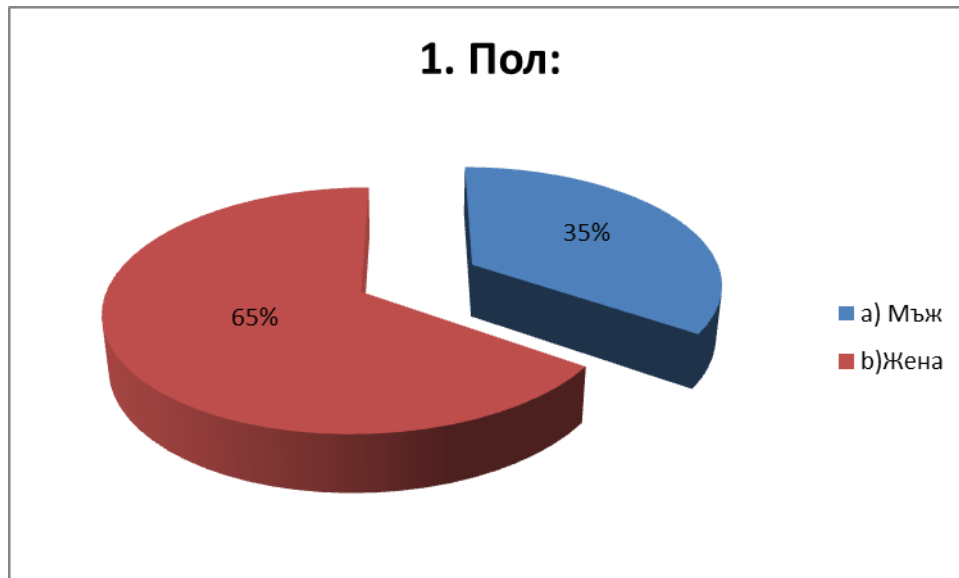
Югоизточен район – в този район най-активни са бенефициентите от област Сливен (63,75%) с резултат над 50%. Активността в област Ямбол (44,74%), област Бургас (35,98%) и област Стара Загора (29,41%) е под 50%.

Южен централен район – според данните от изследването в този район най-активни са бенефициентите от област Кърджали (70,51%) с над 50%. В останалите четири области Смолян (22,35%), Пазарджик (19,44%), Пловдив (7,85%) и Хасково (7,23%) резултатите показват, че активността на бенефициентите е под 50%.

Югозападен район – тук данните от изследването показват, че активността на бенефициентите е най-висока в област Кюстендил (122,54%) с над 50%. В останалите три области Перник (23,68%), Благоевград (17,76%) и София (4,47%)

резултатите са под 50%.

Профил на бенефициентите:

От общо 1153 попълнени анкети, 399 от респондентите са мъже, а 754 са жени. Силното преимущество на слабия пол се дължи на факта, че голяма част от бенефициентите са представители на различни видове администрация (органи на местно самоуправление и централна администрация), където преобладават жените.

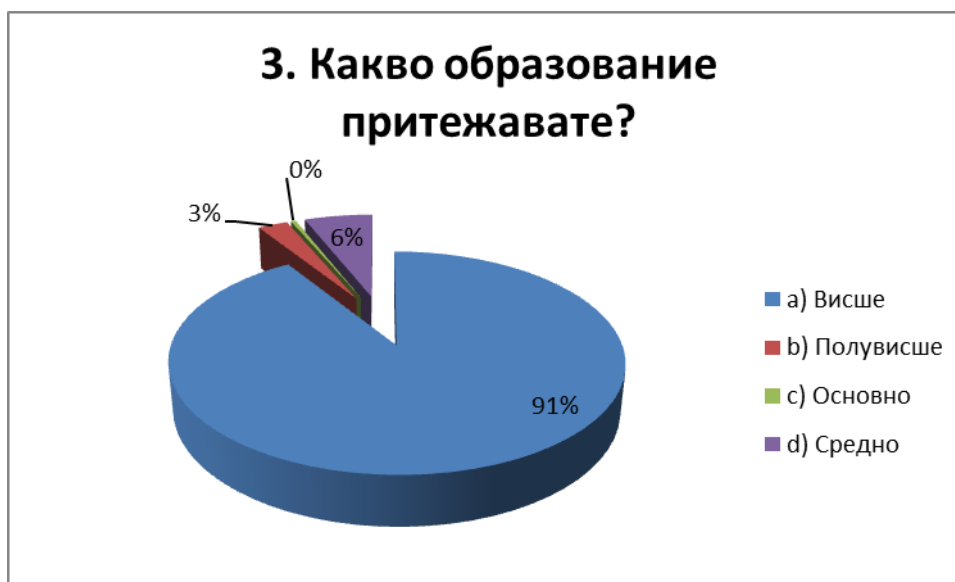

От всички попълнени анкети става ясно, че 125 души попадат във възрастовата група 18-30 г., 370 души са посочили като отговор, че са на възраст между 31-40 г., 327 души са във възрастовата група 41-50 г., 264 души са заявили, че са на възраст между 51-60 г., а 56 души са над 60 г. 11 респондента не са посочили в коя

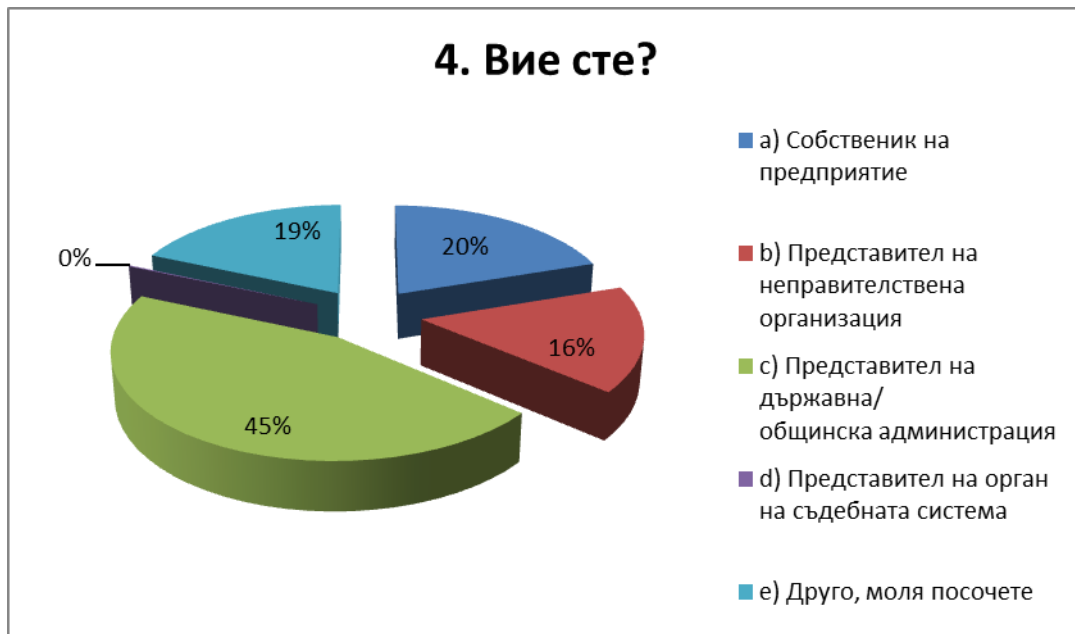
възрастова група попадат.

От данните е видно, че най-голям е процентът на бенефициентите между 31-40 години (32%), следван от групата на възраст между 41-50 г., с дял от 29%. 23% от анкетираните са на възраст между 51-60 г. Не е за пренебрегване и фактът, че 11% от респондентите посочват, че са на възраст между 18-30 г.

Анализът на резултатите на този въпрос показва, че сравнително равномерно са разпределени бенефициентите по отношение на признак „възраст“. Добре би било да се обърне специално внимание на възрастовата група между 18-30 г., с цел по-голямото ѝ включване при разработване и изпълнение на проекти. Тази възрастова група трябва да бъде целева на специализирани информационни кампании – особено когато се популяризират възможности по процедури като например стартиращи иновативни предприятия по бъдещата Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“.

От всички 1 153 попълнени анкети 1 052 души са посочили, че притежават висше образование, 30 полувисше, 5 основно и 69 средно. Делът на бенефициентите, които са с висше образование, надвишава 90% от респондентите. Този факт може да бъде обвързан косвено със сериозния обем информация, който е необходим при подготовката и изпълнението на проект, финансиран от оперативните програми. Специфичността на терминологията и познаването на редица документи (в това число и нормативна уредба) очевидно се явява в голяма степен възможна само за завършилите висше образование. Въпреки това обаче, 6% от бенефициентите заявяват, че притежават средно образование. Това налага извода, че бъдещите комуникационни дейности следва да се насочат и към този сегмент от обществото.

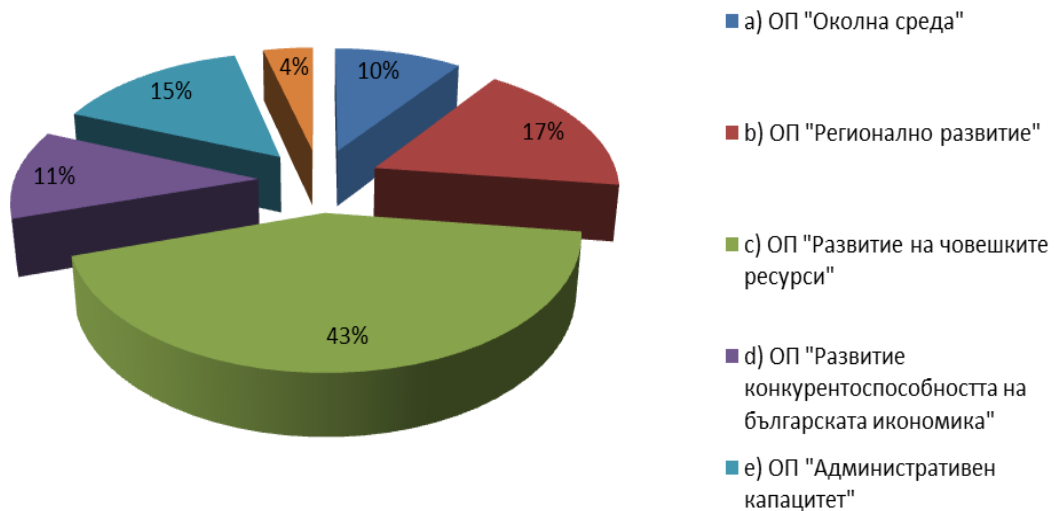

От всички бенефициенти, попълнили анкетната карта, 45% са заявили, че са представители на държавна/общинска администрация, 20% са посочили, че са собственици на предприятие, 16% представители на неправителствена организация.

Респондентите, посочили „друго“ (19%) на този въпрос, могат да бъдат обобщени в три основни групи:

- Служители в предприятие (но не и собственик);
- Директори на училища, детски градини;
- Представители на културни институции (театри, музеи и пр.)

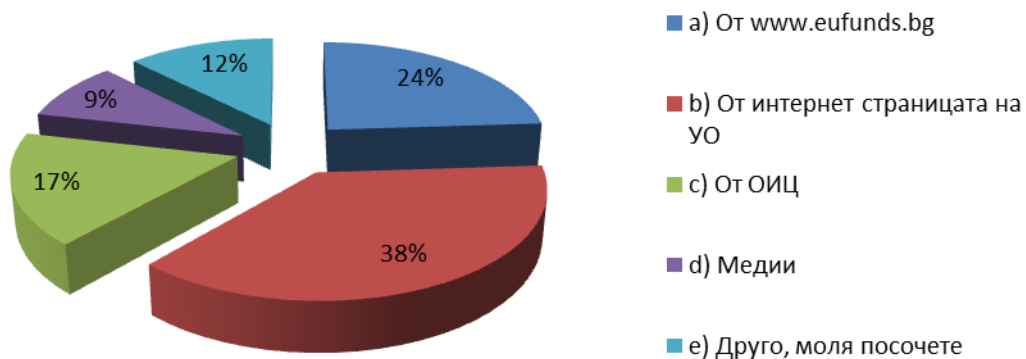
5. По коя оперативна програма сте бенефициент?

От всички попълнени анкетни карти става ясно, че най-много са бенефициентите на ОП „Развитие на човешките ресурси“, които представляват общо 43% от всички респонденти. Това не е изненадващ резултат, тъй като именно тази програма борави с най-широкия възможен кръг от бенефициенти. 17% от анкетираните казват, че изпълняват или са изпълнявали проект по ОП „Регионално развитие“, 15% - по ОП „Административен капацитет“, а 4% по ОП „Техническа помощ“. Делът на респондентите, които посочват, че са бенефициенти по ОП „Развитие на конкурентоспособността на българската икономика“, е 11%.

6. Как се информирахте за процедурата, по която сте бенефициент?

За 38% от анкетираните основният канал за достъп до информация по конкретна процедура е интернет страницата на конкретния управляващ орган на програмата. Другият основен източник на информация отново е интернет, но чрез Единния информационен портал www.eufunds.bg - за 24% от респондентите това е начинът за получаване на информация. На трето място, с резултат 17%, се явява мрежата от Областни информационни центъра за популяризиране на кохезионната политика на Европейския съюз в България. 9% от всички бенефициенти отговарят, че са разбрали от медиите за процедурата.

Сравнително висок – 12% е дялът на респондентите, които са заявили, че са се информирали по друг от посочените начини.

След обобщение на посочените допълнителни данни, могат да бъдат групирани следните други източници на информация по процедури:

- проведени информационни дни по конкретната процедура;
- Лични контакти – от познати и приятели, други фирми, работили по проекти;
- Други институционални интернет страници (например интернет страница на Агенцията по заетостта, Агенцията за социално подпомагане, Дирекция „Бюро по труда“, Министерството на образованието и науката, Регионалният инспекторат по образование);
- Информационни бюлетини на неправителствени организации (например от електронния бюлетин на Фондацията за реформа в местното самоуправление);
- Общини (информация от дирекция „Евроинтеграция“), Областна

администрация

- Консултанти

Всички посочени допълнителни канали за информация имат сериозен потенциал от гледна точка на медиатори в комуникационния процес. Този потенциал би следвало да се вземе предвид и да се привлече при разпространението на информация относно програмирането и изпълнението на програмите през следващия програмен период.

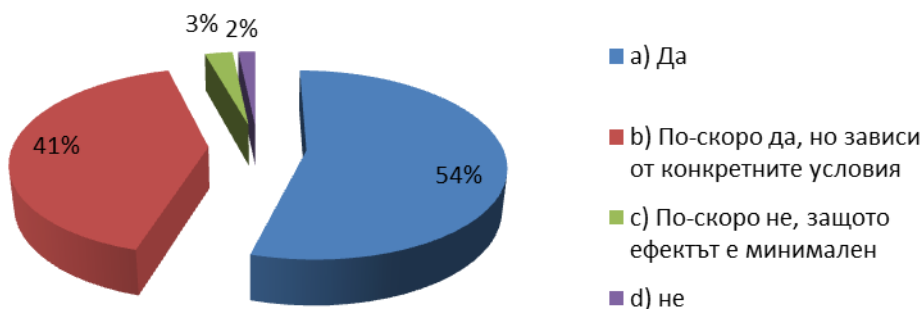
Данните показват, че 57% от анкетираните заявяват, че лесно са намерили информация за процедурата, защото знаят къде да търсят. Други 35% отбелязват, е сравнително лесно са намерили информация. Общият сбор на процентите на респонденти, посочили двата негативни отговора на този въпрос, е общо 8%. Това от своя страна е категоричен резултат за достъпността на информацията по отношение на конкретната процедура, от която са се интересували потенциалните (към тогавашния момент) бенефициенти. В този смисъл усилията на управляващите органи би следвало да се насочат към по-лесно структурирана информация и по-лесна навигация в самите интернет страници на програмите и на Единния информационен портал.

8. Колко проекта, финансирани чрез оперативна програма, имате изпълнени досега?

От всички анкетирани 67% заявяват, че имат повече от един изпълнен проект, а 33% от тях посочват, че в момента изпълняват първия си подобен проект, финансиран чрез оперативна програма. Този факт е показателен, че в България, в края на първия програмен период, вече може да се говори за т.нар. „проектна култура“ и „проектно мислене“.

9. Бихте ли кандидатствали отново, ако има подходяща отворена процедура?

54% от бенефициентите биха кандидатствали отново, ако има подходяща отворена процедура, а 41% са посочили отговор „по-скоро да, но зависи от конкретните условия“. Едва 3% от анкетираните са дали отговор „по-скоро не, защото ефектът е минимален“, а 2% са категорични, че не биха кандидатствали отново. Резултатът на този отговор е обнадеждаващ по отношение на бъдещите намерения на бенефициентите. Тежките процедури, съпътстващи изпълнението на проект, финансиран от европейските фондове чрез оперативните програми, всъщност (съдейки по отговора на този въпрос) не се явяват реална бариера пред

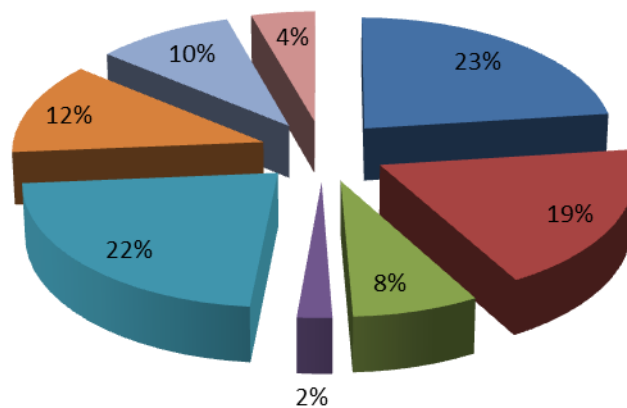
организации, които вече изпълняват проекти и са придобили представа от изискванията на администрацията.

Най-голям (38%) е дялът на бенефициентите, които заявяват, че въобще не са ползвали консултантски услуги при подготовката и изпълнението на проект, финансиран чрез оперативните програми. След тях, с 33% са тези, които казват, че са ползвали консултантски услуги и на двата етапа. 25% от анкетираните посочват, че са използвали консултант само при кандидатстване, а едва 4% - при изпълнението на проект.

Данните, получени на този въпрос трябва да се имат предвид в контекста на факта, че 43% от анкетираните посочват, че са бенефициенти по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. За да се постигне по-ясно детерминиране на необходимостта от използване на консултантски услуги, трябва да се вземат конкретни данни на бенефициенти, систематизирани по конкретна програма. *(На база на настоящото изследване са систематизирани и обобщени отделни и конкретни съпоставки).*

11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

- а) Липсата на оборотни средства, с които да изпълня дейностите по проекта
- б) Сложните процедури на съгласуване
- в) Лоша комуникация с администрацията
- г) Трудности с партньора по проекта
- д) Трудности при отчитане (едни и същи документи се представят няколко пъти)
- е) Трудни процедури за избор на изпълнител
- ж) Проверки по проекта от няколко институции
- з) Друго, моля посочете

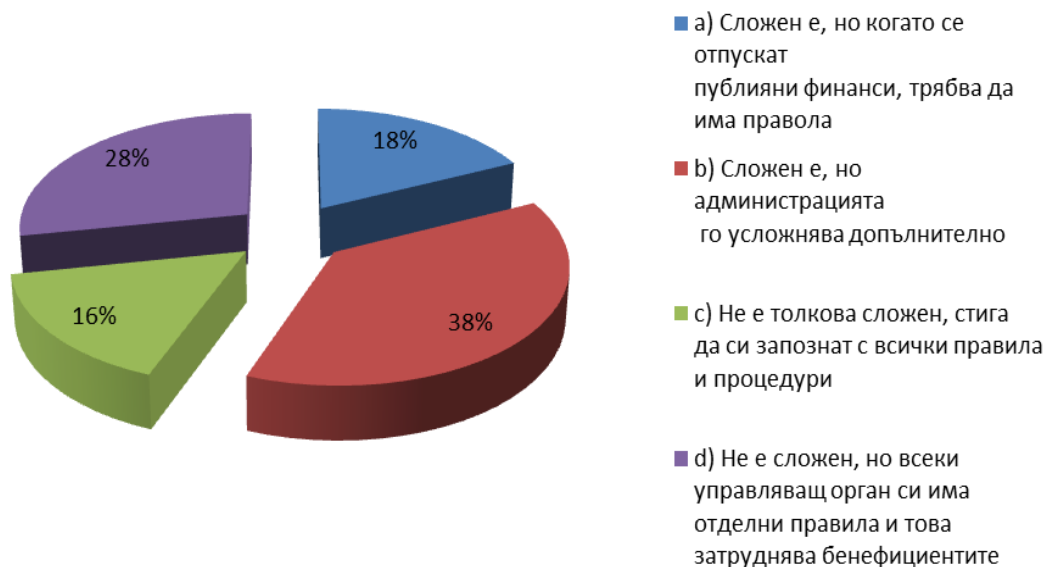
Основната трудност (23%), с която се сблъскват бенефициентите, е липсата на оборотни средства, с които да се постигнат заложените за изпълнение в проекта дейности. Веднага след това обаче, с 22% се нареждат трудностите при отчитане на проекта. 19% от анкетираните посочват сложните процедури на съгласуване, а 12% - трудните процедури за избор на изпълнител. За 10% от анкетираните основната трудност се явява при проверките по проекта от няколко институции, за 8% - лошата комуникация с администрацията, която управлява програмата. Едва 2% от анкетираните посочват като трудност взаимоотношенията с партньора по проекта.

За 8% от респондентите основните трудности се коренят в различни от посочените причини. Техните отговори могат да бъдат обобщени по следния начин:

- Честа смяна на указания за изпълнение на договори;

- Прекалено дълъг период между кандидатстване и одобрение на проектите;
- Забавяне в процеса на верификация;
- Бавно възстановяване на средствата по искания за плащане.

12. Смятате ли, че изпълнението на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сложен процес?

38% от анкетираните смятат, че изпълнението на договор е сложен процес, но администрацията го усложнява допълнително. За други 28% този процес не е сложен, но всеки управляващ орган си има отделни правила, което допълнително затруднява бенефициентите. 18% от бенефициентите разбират, че процесът е сложен, но трябва да има правила, когато се отпускат публични финанси. Едва 16% заявяват, че процесът не е толкова сложен, стига обаче да си запознат с всички правила и процедури.

На въпрос 13. „Какво според Вас трябва да се промени, за да се подобрят условията за кандидатстване и изпълнение на проекти“ респондентите имаха възможност да изразят собственото си виждане.

Отговорите на този въпрос са изключително разнообразни, но въпреки всичко могат да бъдат групирани в следните предложения:

- увеличаване на сроковете за подаване на проектни предложения за кандидатстване на процедурите с краен срок

- Да бъдат съкратени сроковете за одобрение на проектите при кандидатстване;
- Да не се променят често изискванията и указанията на Управляващите органи
- Да отпадне изцяло или да се промени Постановление на Министерски съвет 330;
- Да се улесни отчитането на проекта и се даде повече възможност за промяна на КСС в рамките на одобрената сума за проекта;
- Да се облекчат процедурите по отчитане на проектите като се намали обемът на хартиените документи;
- Да се въведе електронното кандидатстване, документиране на изпълнението и отчитането да се приложат за всички програми
- Да се уеднаквят изискванията по отделните оперативни програми
- Премахване на излишно изпращане на документация, която вече е изпратена
- Да се увеличи размерът на авансовото плащане
- Срокът за окончателното плащане да се намали до 30 календарни дни
- Да се облекчат процедурите за избор на изпълнители;
- Да се дава известна свобода на бенефициента в рамките на общите правила на изпълнение на проекта
- *Да се контролира и устойчивостта на проектите по публичен начин*
- *По-лесни правила при избор на изпълнители*
- Към всеки сключен договор да има определен конкретен координатор от страна на конкретното Министерство /Управляващ орган/, за да може да върви по-бързо изпълнението на проектите
- *През вече изминаващия програмен период много усилия се положиха за информиране на публичните организации. Към момента информираността на публичните власти за наличието на възможности за кандидатстване с проекти по ОП значително надвишава тази на икономическите субекти – големи и малки и средни предприятия;*
- *Да има повече информационни срещи не само преди кандидатстването, но и след подписването на договорите, за да се разясняват на бенефициентите конкретните изисквания на УО за всеки отделен проект, с оглед избягването на грешки и неточности, довеждащи до финансови санкции*
- *Да се унифицират правилата и изискванията на всички проверяващи органи по изпълнението и отчитането на проектите*
- Създаване на фондове за ниско лихвени кредити
- Приемане на еднакви правила за визуализация и публичност по различните оперативни програми и уеднаквяване на указанията за изпълнението на проектите.

Обобщение от получените доклади от проведените кръгли маси

Проблемите и препоръките са разделени по етапите на проектния цикъл.

Програмиране

Проблеми	Предложение за решения
Недостатъчна информация за процеса на програмиране	Да се правят срещи в цялата страна с информация за процеса на програмиране. Да се включват повече представители на бенефициентите на програмите за даване на мнение и предложения

Разработване на проектни предложения

Проблеми	Предложение за решения
Недостатъчно разгласяване за отворените процедури за кандидатстване	По-голяма публичност при отваряне на процедури за кандидатстване. Провеждане на повече информационни събития по места. Важна е ролята на ОИЦ. ОИЦ да извършва не само информационна, а и консултантска дейност при кандидатстване и изпълнение на проекти по ОП. Да се организират приемни дни на УО по региони.
Не се спазват индикативните програми за отваряне на схемите за кандидатстване	Да се спазват и възможно най-рано да се актуализират.
При публично обсъждане на насоки за кандидатстване, не става ясно защо са приети или не дадените предложения	Да се дава информация
Кратък срок за подаване на проекти	По-дълъг срок за подаване на проектни предложения (поне два месеца)

<p>Сложни и различни апликационни форми и съпътстващи документи (декларации, CV и др.)</p>	<p>Унифициране и опростяване на формулярите.</p> <p>Да се използват електронни формати за кандидатстване без електронен подпис.</p> <p>Да се премахне изискването за подпис и печат на всяка страница от документацията.</p> <p>УО да набира по-голяма част от нужната информация по служебен път. При кандидатстване да се попълват само основни декларации, всички останали обстоятелства да се събират по служебен път и да се прилагат декларации на ниво подписване на договор</p>
<p>Прекомерни изисквания за доказване на допустимостта на партньорите, особено чуждестранни, с документи, които не се изискват в съответната страна</p>	<p>Да се намали обема на изискваните документи и те да са съобразени с изискванията на законодателството на отделните държави</p>
<p>Прекалено детайлно формулирани и разписани допустими дейности и разходи, което води до идентичност на проектите</p>	<p>По-широк обхват на всяка схема, по-голяма свобода на бенефициентите за избор на дейности.</p>
<p>Високи изисквания за финансов капацитет на кандидата, особено за НПО, училища, читалища</p>	<p>Облекчаване условията за допустимост, отговарящи на реалните пазарни условия и нормативна база</p>

Подбор на проекти

Проблеми	Предложение за решения
<p>Липсва обосновка и обратна връзка при отхвърляне на проект за финансиране</p>	<p>Да се изпраща кратко резюме със становището на оценителите. Да има механизъм, по който бенефициента да може да защити правата си. Да има възможност за достъп до оценката на собственото проектно предложение.</p> <p>Да се обявяват публично съставите на оценителните комисии.</p>

Не се спазват сроковете за оценка на проектите (има схеми, които се оценяват повече от 9 месеца)	Да се спазват сроковете за оценка.
При някои схеми срокът за оценка на проектите е прекалено дълъг (променят се цени, или при иновациите вече не са актуални)	Да се съкрати срока за оценка на проектното предложение
Не съществуват ясни определения, особено за иновации и предприемачество. В различните процедури се променя терминологията и определенията, което дови до скрити ограничения в подбора на проекти и неяснота.	Ясно дефиниране на „иновации“ и „предприемачество“, както и на всички ползвани по съответната ОП термини

Сключване на договор

Проблеми	Предложение за решения
Липса или недостатъчна информация за изискванията към изпълнение на договорите	Веднага след сключването на договорите да се провежда обучение на бенефициентите за изпълнение на проектите и изискванията при отчитане (с дискусия върху конкретни казуси)
Забавяния от страна на договарящия орган и изискване на допълнителни документи	Да се спазват сроковете и да не се изисква допълнителна документация

Изпълнение и мониторинг на проекта

Проблеми	Предложение за решения
Недостатъчен оборотен финансов ресурс за изпълнение на дейностите	Увеличаване на авансовото плащане и регулярно верифициране и възстановяване на средствата. Създаване на специални фондове за финансиране на проекти (както за общини, така и за МСП и НПО)

Всеки управляващ орган има свои правила за управление на програмата и това затруднява бенефициентите	Унифициране на правилата. Да се детайлизират Наръчните за бенефициента, за да може изпълняващите проектите да се водят по тях, както и да се спазват от УО на ОП.
Не достатъчна информация на бенефициентите за правилата за изпълнение и отчитане на проектите	Да се правят регулярни обучения за бенефициенти.
Високи лихви на кредитите, налагани от банките върху представители на бизнес, които на практика обезмислят кандидатстването за такъв тип кредит	Осигуряване на финансов инженеринг, който да дава възможност за безлихвени кредити за целите на проектите
Изискване за банкова гаранция, която трябва да бъде внесена в повечето случаи е доста висока (110%), поради което бизнеса се лишава от възможността за авансово плащане	Алтернативни механизми за гарантиране на авансовите плащания от рода на запис на заповед и др.
Ограничения налагани от ПМС 330/2011, часова ставка, която не кореспондира с нормативната уредба	Да се отмени ПМС 330/2011 г. Въвеждане на шифър в НКПД за дадена позиция в екип за управление на проекти
Дълги съгласувателни процедури на всеки етап по отношение на обществените поръчки	Фиксирани кратки срокове за съгласуване от страна на Управляващите органи със съответни санкции за неизпълнение
Сложни процедури за съгласуване при промяна в проектите (например план-график)	Увеличаване броя на промените, които са на уведомителен режим.
Сложни процедури за избор на изпълнител	Облекчаване процедурите по ЗОП/ПМС. Да се разработят примерни образци на документ, както и брошури с казуси и конкретни решения за прилагането на ЗОП/ПМС, които да се предоставят на бенефициентите и да улеснят провеждането на поръчките. Да се променят процедурите така, че възложителят да не става заложник на изпълнителя при некоректно изпълнение.

<p>Забавяне на изпълнението на обществените поръчки след тяхното договаряне, поради процесите на обжалване на процедурата за избор на изпълнител без наличие на основание за това</p>	<p>Да се въведат санкции за обжалване на процедури по обществени поръчки, за които КЗК е постановила решение, че са неоснователни.</p>
<p>Изискването в ЗОП за обединяване на обществените поръчки затруднява работата по проекти.</p>	<p>Да отпадне това изискване</p>
<p>Финансови корекции</p>	<p>Да се прави разлика между умишлено нарушаване на правилата и технически грешки. За нанесени финансови корекции на бенефициенти, които са резултат от обжалвани процедури по ЗОП след извършен предварителен контрол от страна на УО, отговорността да бъде споделена между бенефициента и съответното УО на ОП.</p>
<p>Не е определен изрично периодът, в който могат да се налагат финансови корекции</p>	<p>Давност по отношение на регистриране на нередности и налагането на корекции</p>
<p>Налагане на прекалено рестриктивни правила, по-строги от европейските</p>	<p>Да има съответствие между направен разход и разхода за неговия контрол</p>
<p>Ниско заплащане на дневни при командировки, несъобразено със стандарта на съответната страна. Несправедливо отчитане на км. между отделните градове. Несправедливо възстановяване на направени разходи за гориво при ползване на лично МПС, неактуалност на Приложение №3 към Наредбата за командировки в страната, отчитаща разхода на гориво на определени марки и модели автомобили. Не е предвиден разход за амортизация и гориво-смазочни материали на км. пробег</p>	<p>Актуализиране на Наредбата за командировки в страната и чужбина</p>

<p>Тежки процедури при отчитане (вкл. Излишна документация)</p>	<p>Да се опростят процедурите за отчитане и намалят исканите документи. Да се премине към електронно отчитане.</p> <p>Да не се поставят допълнителните изисквания и ограничения над Закона за счетоводството.</p> <p>Да отпадне изискването едни и същи документи да се представят многократно. Да се правят проверки на място, а не да се изискват ненужно голям брой копия.</p>
<p>УО не носи отговорност за дадени становища и решения по отношение на проектите (в случаите, когато са грешни това се превръща в проблем за бенефициента)</p>	<p>УО да носят солидарна отговорност пред сертифициращите и одитиращи органи</p>
<p>Трудна комуникация с мониторинг експертите (не вдигат телефони, не отговарят на мейли)</p>	<p>Да се премине към комуникация по мейл, мониторинг експертите да посещават по-често бенефициентите, за да помагат при трудни ситуации или да се коригират неправилни стъпки при изпълнението на проекта.</p>
<p>Промяна в изискванията за отчитане (няколкократно по време на изпълнението на един проект)</p>	<p>Да се променят процедурите само в краен случай и да се уведомяват изрично бенефициентите (сега просто се публикуват на сайта на програмата)</p>
<p>Забавяне на плащанията за възстановяване на средствата</p>	<p>Да се спазват сроковете. Да се увеличи размерът на авансовите плащания, като за финално плащане да остане 10%, а схемата за междинни плащания да е по-гъвкава.</p>
<p>Неравнопоставеност на бенефициентите с УО като страни по договори</p>	<p>Възможност за институционално обжалване на вече наложени финансови корекции. Урегулиране на административния акт за установяване на административно нарушение</p>

Оценка на изпълнението на проекта

Проблеми	Предложение за решения
----------	------------------------

Екипът извършва дейности във връзка с отчитане след края на проекта, за което не получава възнаграждение	Да бъде предвиден срок за финално отчитане на екипите, т.е ако един проект е със срок на изпълнение 12 месеца реално да бъде сключен договор за изпълнение 12+2 месеца, като през тези два месеца да е предвидено само заплащане на екипа
Одит на проектите от няколко институции по различни критерии	Съгласувани критерии при проверка от различните контролни органи. Редуциране на проверките. Провеждане на съвместни проверки от различни органи.

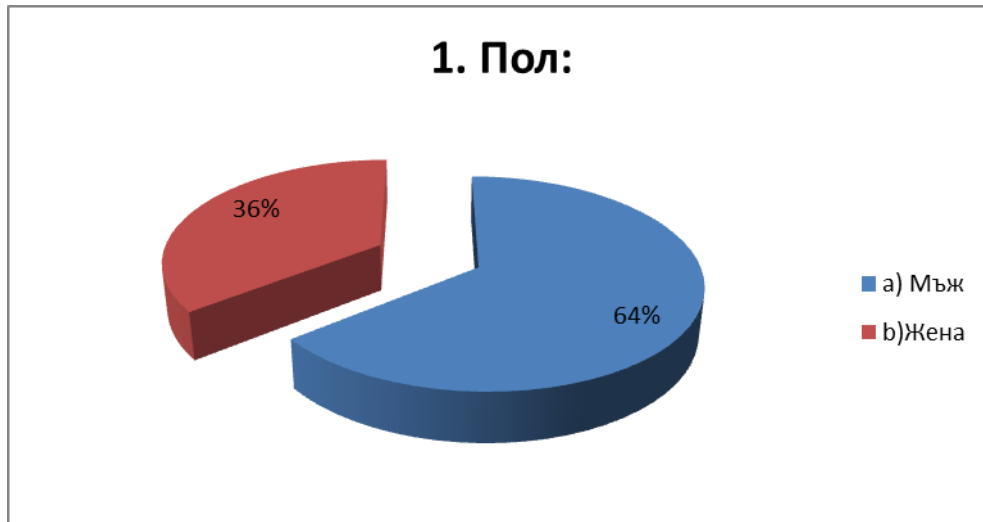
Общи констатации

Проблеми	Предложение за решения
Лоша комуникация с УО-тата	УО да бъде партньор на бенефициента при изпълнение на проекта (да не се използва мониторинга като наказателна мярка към бенефициента, а да бъде в негова помощ). Опростяване на мониторинга и контрола с акцент към резултатите. Запитванията до УО да се правят по електронен път.
Некомпетентност и тежест в УО-тата	Да се назначават експерти с предишен практически опит (не административен) и да са създадат подходящи условия за задържане на добрите експерти
На бенефициентите се гледа като на потенциални престъпници	Да не се разширява обхватът на понятието „конфликт на интереси“ извън европейската рамка.
Прекалено презастраховане от страна на УО	Прилагане на подход ориентиран към резултатите

<p>Няма публичност на правомощията, задълженията и организационната структура на ДО/УО- бенефициентите често не знаят какви са правомощията на отделните експерти и към кого да се обръщат при различни случаи</p>	<p>Да се публикува такава информация на интернет страниците на УО</p>
--	---

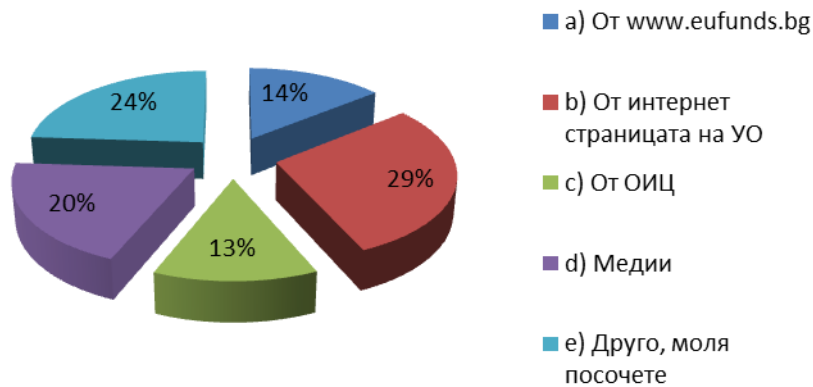
Специфични извадки от обобщението на резултатите, получени от анкетните карти

I. Извадка на резултатите, получени от анкетни карти на база критерий „Собственик на предприятието“:

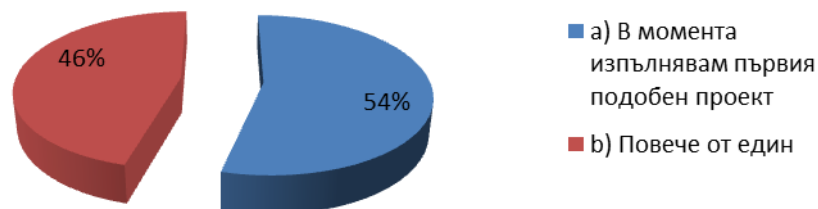

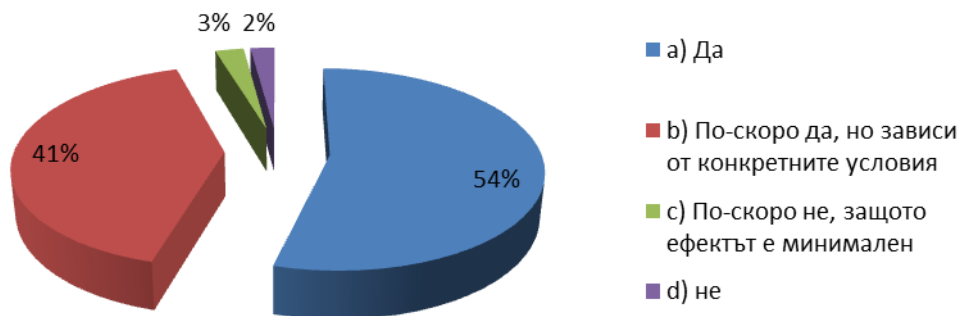
6. Как се информирахте за процедурата, по която сте бенефициент?

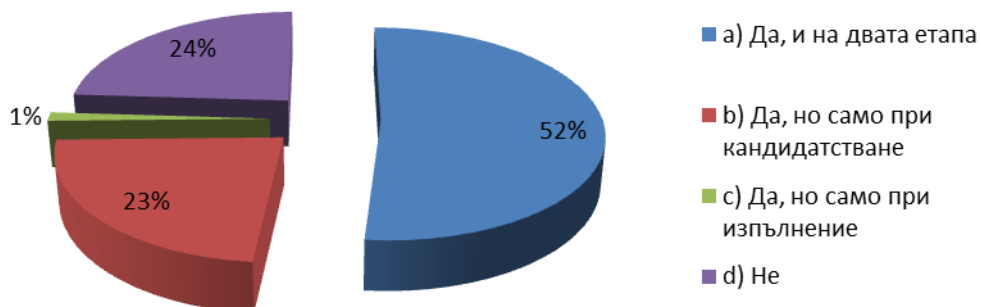
8. Колко проекта, финансирани чрез оперативна програма, имате изпълнени досега?

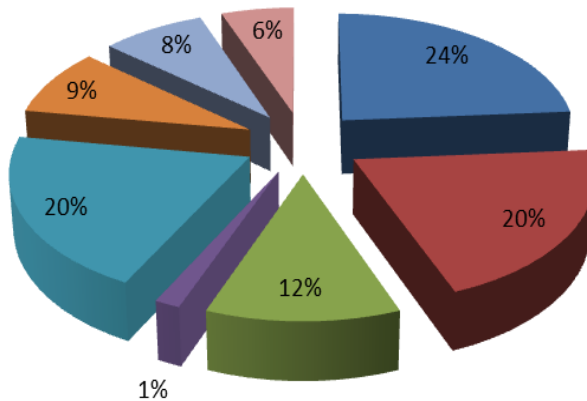
9. Бихте ли кандидатствали отново, ако има подходяща отворена процедура?

10. Използвахте ли услугите на консултант при подготовката и изпълнението на проекта?

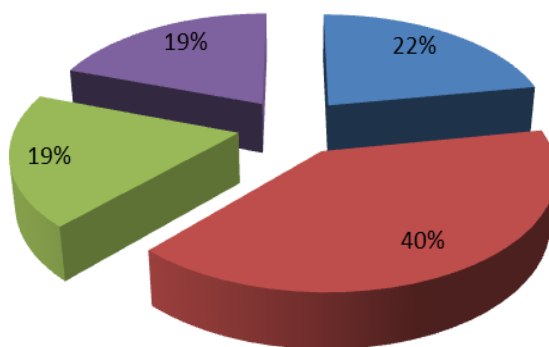

11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

- а) Липсата на оборотни средства, с които да изпълня дейностите по проекта
- б) Сложните процедури на съгласуване
- в) Лоша комуникация с администрацията
- г) Трудности с партньора по проекта
- д) Трудности при отчитане (едни и същи документи се представят няколко пъти)

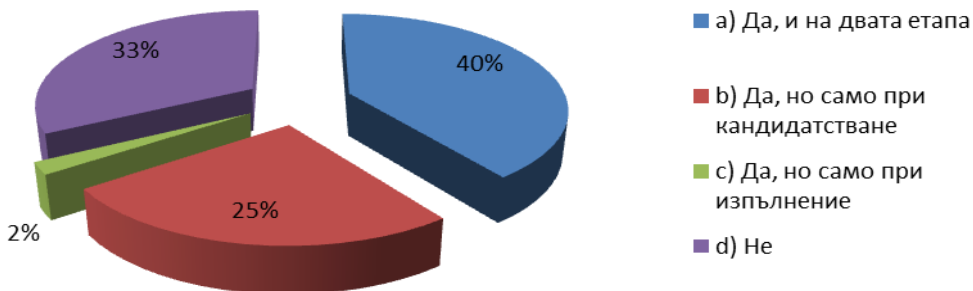
12. Смятате ли, че изпълнението на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сложен процес?

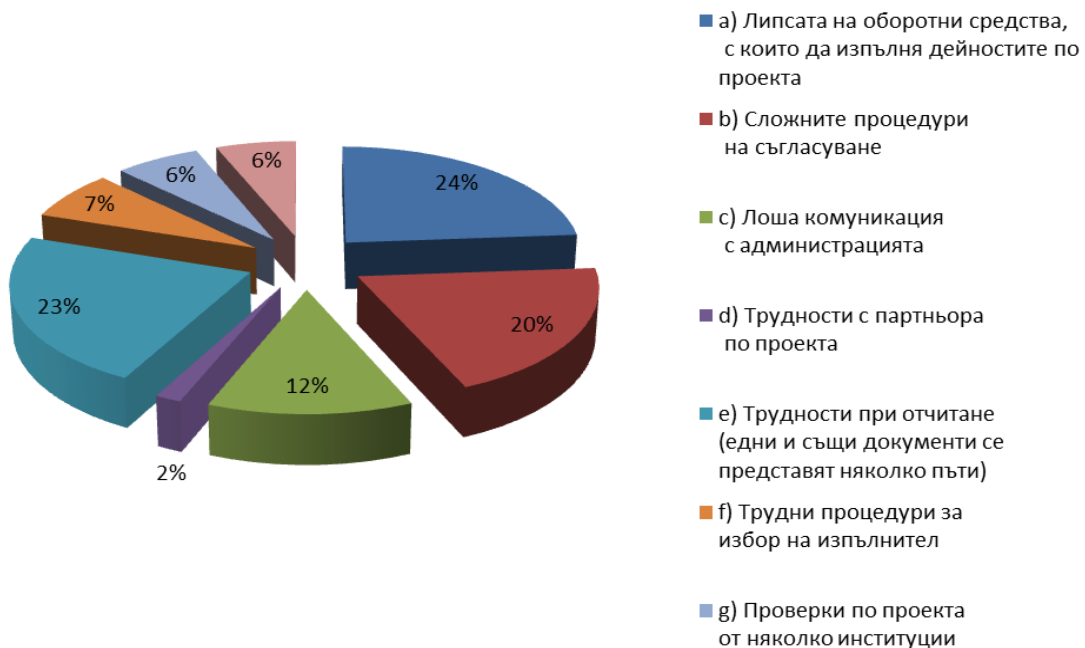
- а) Сложен е, но когато се отпускат публични финанси, трябва да има правила
- б) Сложен е, но администрацията го усложнява допълнително
- в) Не е толкова сложен, стига да си запознат с всички правила и процедури

II. Извадка на резултатите, получени от анкетни карти на база критерий „Собственик на предприятие“, изпълняващо проект по ОП „Развитие на човешките ресурси“:

10. Използвахте ли услугите на консултант при подготовката и изпълнението на проекта?

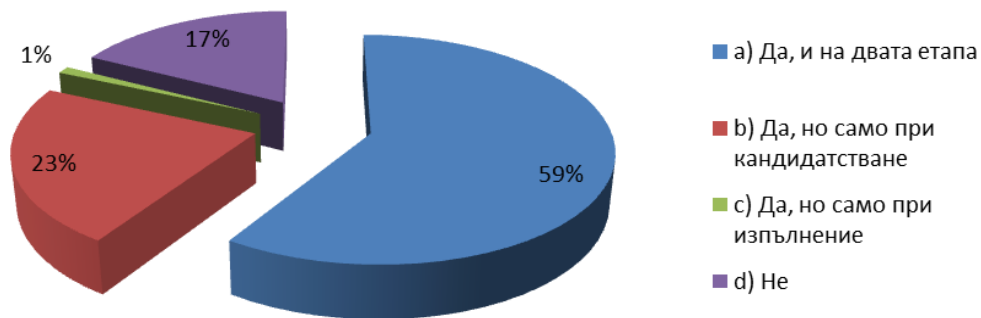
11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

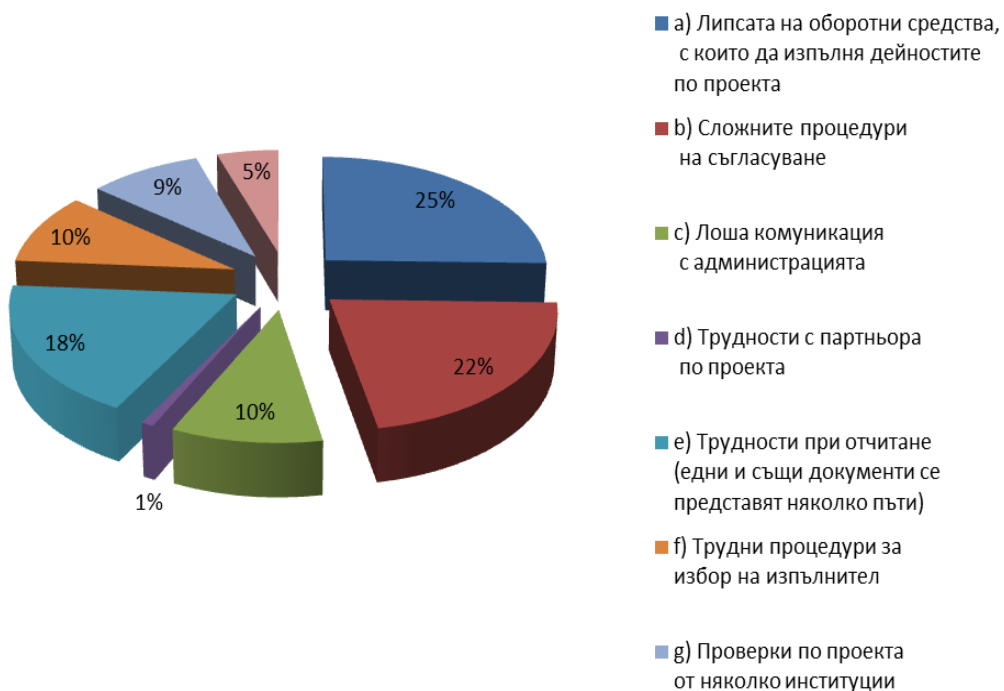
III. Извадка на резултатите, получени от анкетни карти на база критерий „Собственик на предприятие“, изпълняващо проект по ОП „Развитие на

конкурентоспособността на българската икономика“:

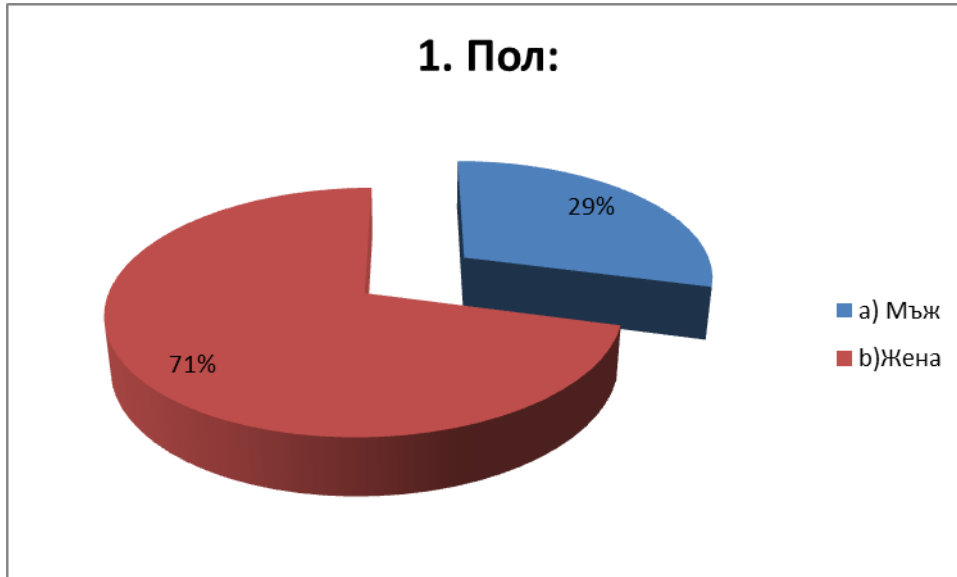
10. Използвахте ли услугите на консултант при подготовката и изпълнението на проекта?

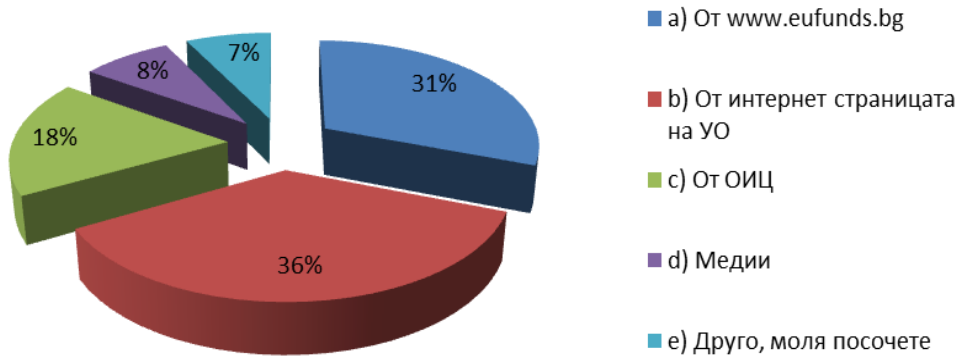
11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

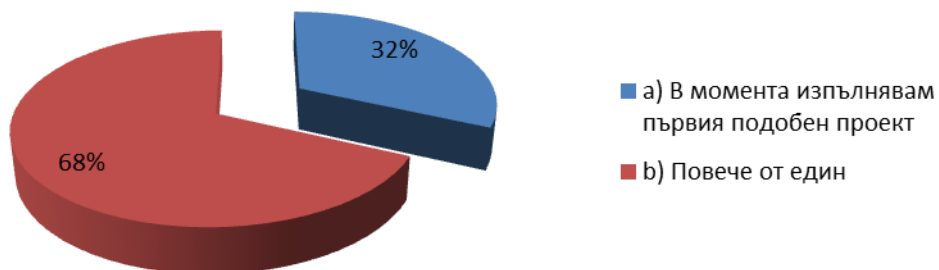
IV. Извадка на резултатите, получени от анкетни карти на база критерий „Представител на Неправителствена организация“

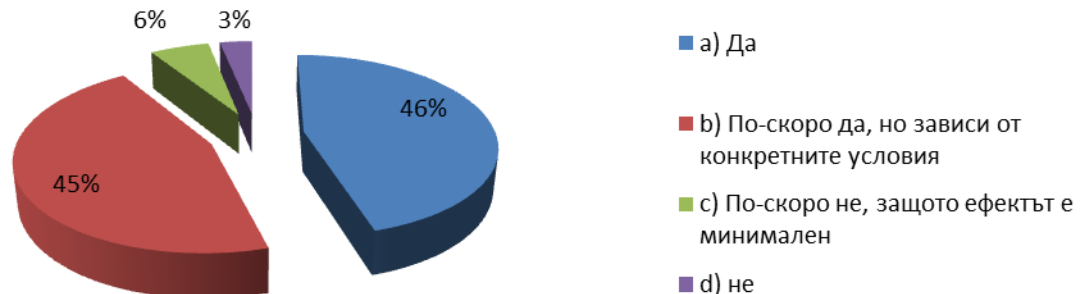
6. Как се информирахте за процедурата, по която сте бенефициент?

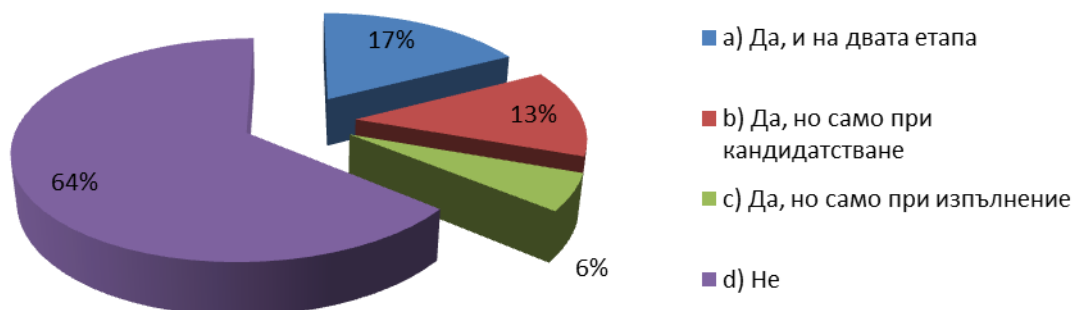
8. Колко проекта, финансирани чрез оперативна програма, имате изпълнени досега?

9. Бихте ли кандидатствали отново, ако има подходяща отворена процедура?

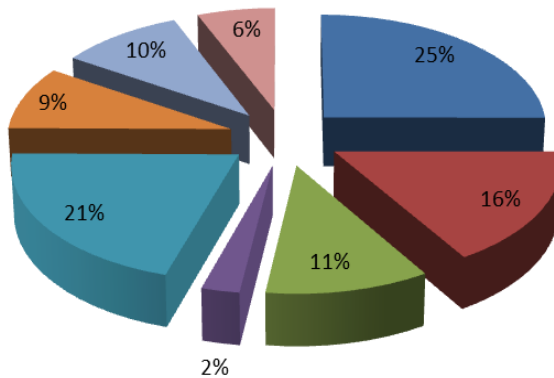

10. Използвахте ли услугите на консултант при подготовката и изпълнението на проекта?

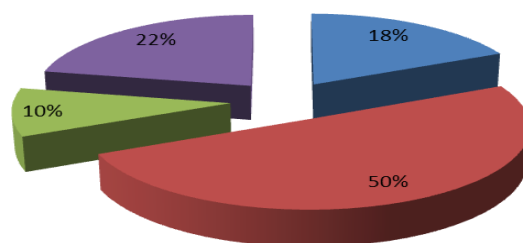

11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

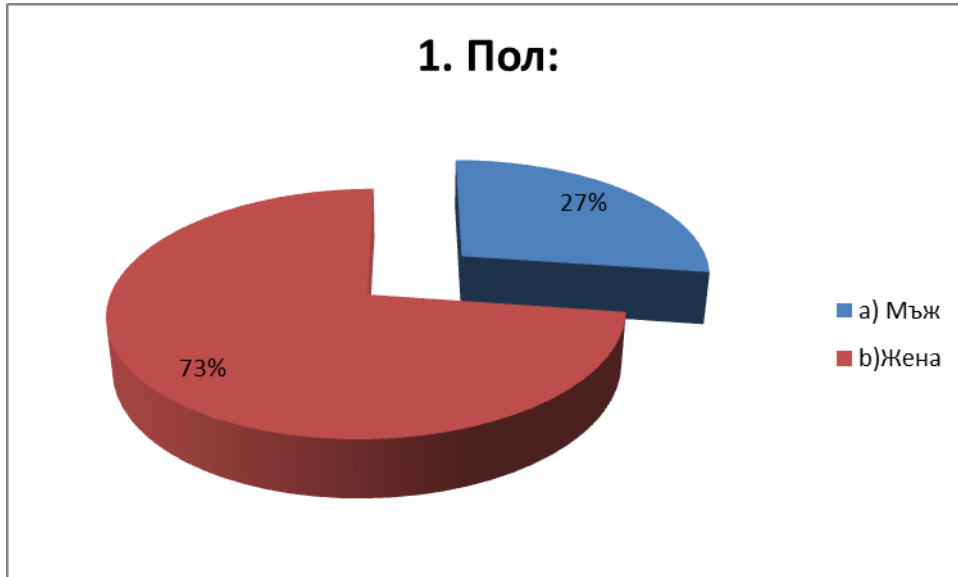
- а) Липсата на оборотни средства, с които да изпълня дейностите по проекта
- б) Сложните процедури на съгласуване
- в) Лоша комуникация с администрацията
- д) Трудности с партньора по проекта
- е) Трудности при отчитане (едни и същи документи се представят няколко пъти)
- ф) Трудни процедури за избор на изпълнител
- г) Проверки по проекта от няколко институции
- х) Друго, моля посочете

12. Смятате ли, че изпълнението на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сложен процес?

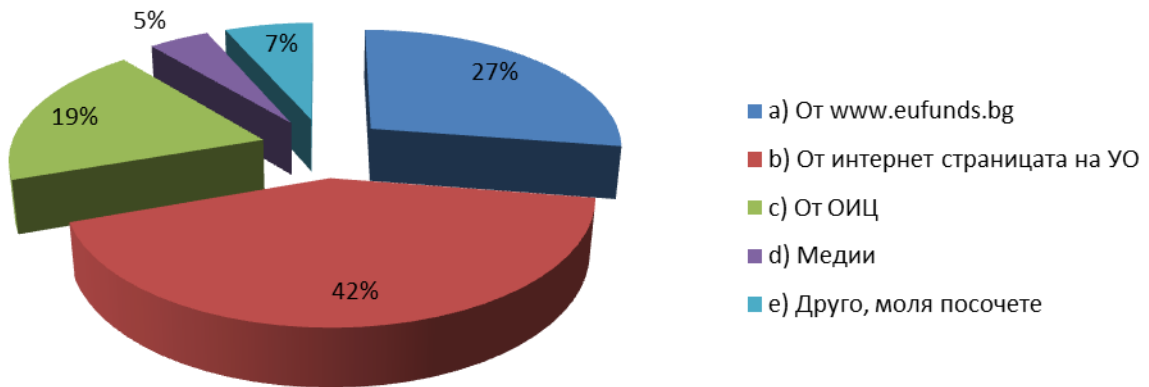

- а) Сложен е, но когато се отпускат публични финанси, трябва да има правила
- б) Сложен е, но администрацията го усложнява допълнително
- в) Не е толкова сложен, стига да си запознат с всички правила и процедури
- д) Не е сложен, но всеки управляващ орган си има отделни правила и това затруднява бенефициентите

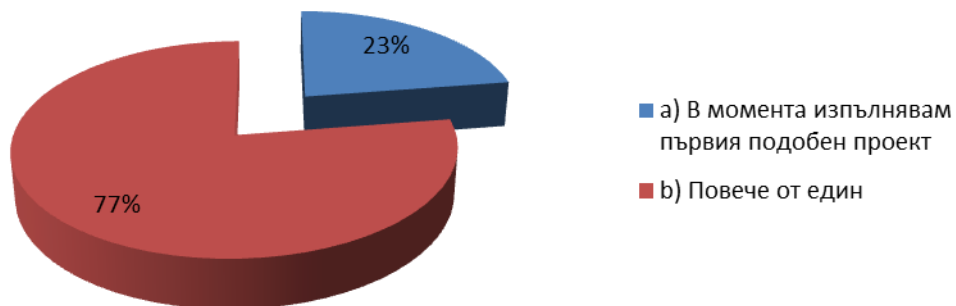
V. Извадка на резултатите, получени от анкетни карти на база критерий „Представител на държавна/общинска администрация“

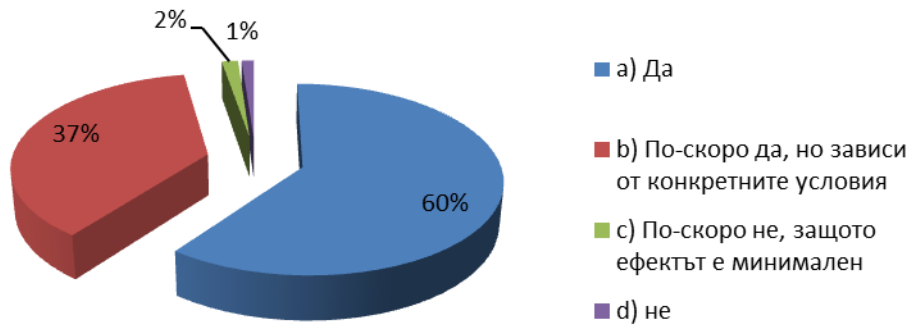
6. Как се информирахте за процедурата, по която сте бенефициент?

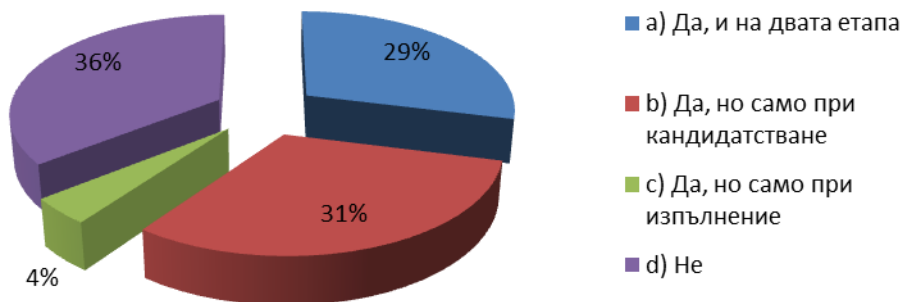
8. Колко проекта, финансирани чрез оперативна програма, имате изпълнени досега?

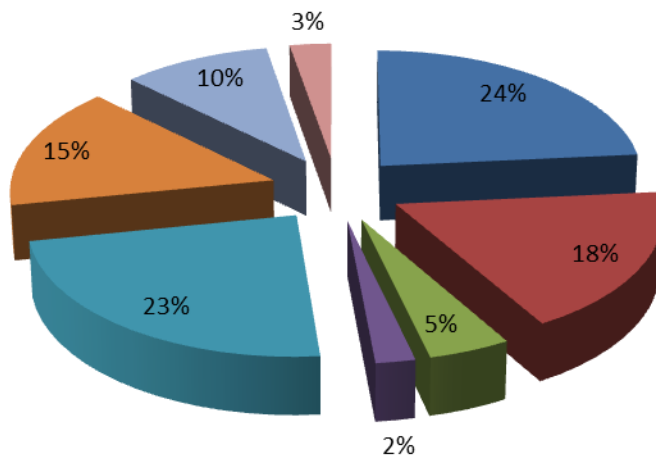
9. Бихте ли кандидатствали отново, ако има подходяща отворена процедура?

10. Използвахте ли услугите на консултант при подготовката и изпълнението на проекта?

11. Кои са основните трудности, които срещате при изпълнението на проекта?

- a) Липсата на оборотни средства, с които да изпълня дейностите по проекта
- b) Сложните процедури на съгласуване
- c) Лоша комуникация с администрацията
- d) Трудности с партньора по проекта
- e) Трудности при отчитане (едни и същи документи се представят няколко пъти)
- f) Трудни процедури за избор на изпълнител
- g) Проверки по проекта от няколко институции
- h) Друго, моля посочете